

Коледжі і технікуми Полтавської державної аграрної академії: співпраця, досвід, плани на майбутнє

Полтавська державна аграрна академія – один з найповажніших за історичним шляхом, науковими і педагогічними досягненнями вищий навчальний заклад, в якому ось уже 95 років поспіль проводиться підготовка висококваліфікованих агрономічних кадрів не тільки для Полтавщини, а й для всієї України. В 1865 році було створене Полтавське товариство сільського господарства, у 1884 році заснували Полтавську сільськогосподарську дослідну станцію, 1895 - Школу садівництва і городництва - нині Аграрно-економічний коледж ПДАА.

Жодна область України не має більше прикладів такої концентрації та взаємодії агрономічної науки, виробництва, навчальної діяльності .

З Полтавщиною пов'язані наукові шляхи Вернадського В.І., Докучаєва В.В., кращі студенти столичних навчальних закладів, в той час славетної Московської сільськогосподарської академії ім. К.А.Тімірязєва, мали за честь приїздити до Полтави на агрономічну практику. Серед них і видатний вчений світового масштабу М.І.Вавилов, його пам'ять увічнена на території Полтавської державної аграрної академії.

Історія навчає, історія зобов'язує... Минають десятиліття, а потреба у висококваліфікованих агрономах завжди на часі.

З 1997 року до структури Полтавської державної аграрної академії влилося декілька технікумів, які успішно втілюють у життя програму ступеневої підготовки фахівців різних сільськогосподарських спеціальностей. Єдина концепція у проведенні навчання відкриває можливість тісної співпраці викладачів коледжів і технікумів, що підпорядковані Полтавській державній аграрній академії.

З метою обміну досвідом 21-22 квітня 2016 року викладачі циклової комісії агрономічних дисциплін Аграрно-економічного коледжу під керівництвом заступника директора з навчальної практики Матвієнка О.В. відвідали Хорольський агропромисловий коледж та Березоворудський технікум, адже ці навчальні заклади є також структурними підрозділами Полтавської державної аграрної академії.

В складі делегації - голова циклової комісії Звонар. Л.М. та викладачі Орихівська О.М., Ткаченко Т.В., Абасова О.В., Мандзюк Р.А., Мельниченко В.С., Шовкова О.В.

Саме такі зустрічі дають новий заряд ідей, пропозицій, наукового і педагогічного пошуку.

За попередньою домовленістю з директором Хорольського агропромислового коледжу Гузиком Р.Т. було проведено змістовну екскурсію аудиторіями та лабораторіями коледжу.

Також наші викладачі відвідали Хорольський Ботанічний сад, який знаходиться поряд з навчальним закладом,

оскільки на технологічному відділенні Аграрно-економічного коледжу ПДАА, крім агрономів, ще навчаються студенти зі спеціальності «Садово-паркове господарство».

Ботанічний Сад було засновано у 2003 році за ініціативою Хорольської громади, яку підтримали

відомі українські вчені, серед яких Голова Полтавського відділення Українського товариства, доцент кафедри екології, охорони середовища та раціонального природо-користування Полтавської державної аграрної академії, член Ради ботанічних садів та дендропарків України, заслужений винахідник України

Самородов Віктор Миколайович.

Ось уже 13^й рік на 18 гектарах сад розбудовується під керівництвом директора - кандидата біологічних наук Красовського Володимира Васильовича за підтримки Міністерства екології та природних ресурсів України. Штат працівників - 12 осіб. Мета створення саду — збереження, вивчення, акліматизація, розмноження рідкісних і

типових видів місцевої і світової флори, що перебувають під загрозою зникнення, а також збагачення біорізноміття України шляхом введення в культуру

інтродукованих видів, впровадження у зелене будівництво і сільськогосподарське виробництво нових високопродуктивних видів рослин, ведення навчальної, освітньо-виховної роботи в сфері біології, екології, охорони природи, рослинництва, декоративного садівництва ландшафтної архітектури.

Науковий співробітник ботанічного саду Черняк Таїсія Василівна провела цікаву

екскурсію, ми пройшли під вітами 100-літніх дубів, помилувалися березовою алеєю.

На території цього природоохоронного об'єкту представлено більше 100 видів різних дерев та кущів, трав'янистих рослин. В саду створена окрема ділянка для вирощування інжиру, зизіфуса, хурми, актинїдії, унабі. В планах створення Саду магнолій, Саду бузків, Платанової діброви, Горіхового саду, Кленового гаю.

Гарно і символічно, що така пам'ятка природи поєднується з навчальним закладом, студенти допомагають у його створенні, опікуються зеленими насадженнями, проводять тут своє дозвілля, закохуються у чудовий і безмежний світ Природи.

На Полтавщині є особливі місцини, які здаються перлинами серед звичних для нас краєвидів. Тут загадковим чином перетинаються історія, духовність, витвори мистецтва і архітектури, дива природи і долі знаних в усьому світі українців.

На межі Полтавської та Київської областей є одне дуже затишне та мальовниче місце – Березова Рудка.

У кожного з нею свої асоціації: Тарас Шевченко, палац Закревських, загадкова піраміда, козацькі часи, природний заповідник і знаний навчальний заклад - Березоворудський технікум Полтавської державної аграрної академії, з якого розлетілося в усі краї майже 30 тисяч спеціалістів аграрної галузі.

Але птахи мають звичку повертатися... Минуло три десятиліття і Краснюк

Василь Миколайович, здобувши чималий життєвий та професійний досвід, повернувся додому і два роки поспіль відроджує разом з педагогічним колективом свій славетний навчальний заклад.

Березову Рудку знаю давно, але приїхавши у приватних справах у січні цього року, здивувалась тамтешнім змінам і без перебільшення – досягненням.

Вже здалеку технікум зустрів нас не поважними похмурими ялинами, як раніше, а освітленим, оновленим простором з відреставрованою альтанкою - історичною візитівкою Березової Рудки.

В основі сучасної освіти у технікумах і коледжах – посилення практичної підготовки, адже такі спеціалісти завжди зможуть реалізуватись у житті... І тут бачимо картину...

Перед фасадом технікуму повністю перепланована і засаджена багатьма видами дерев, кущів і трав'янистих рослин територія. За всіма правилами ландшафтного дизайну художниками від природи відтворено альпійські гірки, фонтани, водойми, витіюваті стежки з природного матеріалу.

Наче у варті над дорогою застиг ряд сріблястих і голубих ялин, що згодом змінять своїх вікових попередників, як змінюються покоління, як рухається прогрес, як триває життя! Вражає безліч квіткових рослин, тільки ірисів 40 сортів!

Перед очима ж - відкритий ботанічний підручник: тис ягідний, ялівець віргінський, ялівець козацький, самшит вічнозелений, магонія падубалиста, катальпа чудова, бархат амурський, гінкго дволопатево, юкка елефантіпес.

Ми зворушені зустрічю: український рушник, духм'яний коровай, радісні, усміхнені обличчя колег. Студенти вітають нас енергійним патріотичним танцювальним виступом на площі перед центральним входом. Додають піднесеного настрою національна синьо-жовта символіка і патріотична музика.

Далі був теплий прийом у кабінеті директора Краснюка Василя Миколайовича і знайомство з його заступником Продан Тетяною Вікторівною, завідувачкою агрономічного відділення Рогочою Надією Андріївною, головою циклової комісії Жовніром Миколою Павловичем. На зустрічі також були присутні викладачі технікуму: Титаренко Василь Олександрович, Оверченко

Ніна Панасівна, Бобир Степан Григорович, Шелевер Олена Василівна, Русіна Марина Сергіївна, Наддоліна Алла Іванівна, адже нагода зустрітися з колегами в наші скрутні часи – це справжнє професійне свято.

Василь Миколайович у дорогоцінну весняну днину не пошкодував свого часу і особисто провів для нас екскурсію полями, до плодового саду, дослідного поля, теплиці, навчальної ферми і пасіки. І кожен об'єкт дивував, дивував і дивував...

Яблуневий сад, якому більше 50 років, пройшов омолоджуючу обрізку.

Очі непрофесіонала

спалахують жахом від знищених гілок і розміру їх зрізу, але справжній садівник

зрозуміє, що це не ризик, не експеримент, а рятівна операція, щоб дарувати дереву нове життя, а людині – урожай чудових плодів. Ось «безжально» обрізані 2 роки тому 25-річні сливи вкриті чудовими білосніжними квітами і це - переможна відповідь усім скептикам.

На черзі кардинально обрізаний кизил, а в думках у директора вже

зріють ягоди, які будуть добавкою до виготовлення Березоворудського йогурту з дводенним терміном зберігання! Це не фантазії, а реальна перспектива. Буде йогурт, буде кизил, будуть навчені жити по-новому студенти, які зуміють створити своїм родинам досить заможне життя, бо саме про це мріє зараз їх директор.

Є в технікумі можливість отримати фах і для молодих людей, яких цікавлять секрети бджільництва. Для багатьох нині воно стає захопленням, розрадою на все життя. Ця

давня професія зародилася у монастирських стінах і відомості про неї зберігалися тривалі часи за сімома печатками.

Пасіка навчального закладу розташована неначе на зламі природних епох – між віковими дубами і молодим сучасним яблуневим садом на краплинно-крапельному зрошенні. Бджола - друг агронома, тому що ця

трудівниця - запорука високих врожаїв багатьох сільськогосподарських культур, що

вимагають саме такого виду запилення. Студенти перебувають у природній лабораторії, їх навчають не тільки висококваліфіковані викладачі, але й саме оточення квітів, дерев, духмяного чистого повітря. Спостерігаючи за бджолами, молоді люди набувають мудрості, формують філософські погляди на Всесвіт і на своє місце під Сонцем. Адже така вона неосяжна й безмежна професія - Агроном.

Затишною алеєю прямуємо

до Колекційно-дослідного поля технікуму. Це окрема сторінка історії закладу, його гордість і незабутні враження всіх відвідувачів і гостей. А їх приїздить багато, адже протягом багатьох років в результаті конкурсного відбору серед 40 технікумів України, які мають агрономічні спеціальності, дослідне поле Березоворудського технікуму визнано кращим, зразковим.

Ознайомлення з дослідями на Колекційно-дослідному полі технікуму - головна мета і нашого візиту, адже кожен наш викладач візьме для себе не тільки конкретні підказки для своєї роботи, але й відчує приплив натхнення, творчих сил, ентузіазму та гарного настрою відтворити подібне.

Біля витоків цього агрономічно-наукового дива стояли родина Оверченків: Віталій Дмитрович і Ніна Панасівна та Бобир Степан

Григорович. Зараз тут господарює студент-випускник Зорка Владислав під вмілим керівництвом лаборанта Харченко Валентини Анатоліївни. Тут зібрано близько 100 видів дерев: 15 видів хвойних, магнолія Кобус, магнолія Лебнера, магнолія зірчаста, магнолія обернено-яйцевидна, сумах пухнастий, катальпа японська, катальпа чудова, липа великоквіткова, фундук, аронія чорноплідна, горіх ведмежий, дуб червоний, барбарис Тумберга, кизильник блискучий, кизильник горизонтальний, кизильник розчепирений, калина гордовина, калина бульденеж, а також різні види спірей, бузку, глоду, туї.

Поле завжди вражало площею, масштабом, різновидністю, а ще викликало повагу завдяки праці багатьох поколінь студентів, які вручну обробляли ґрунт, сіяли, садили, доглядали за рослинами.

Зараз ми побачили, що не має меж у довершеності, коли є раціональний погляд, економічний розрахунок, художній хист і, до речі, це теж риси справжнього агронома. Новий погляд нового директора завдяки підтримці викладачів, лаборантів, їх високій виконавській дисципліні, молодій енергії студентів та спільного творчого пошуку погляду у майбутнє, створили оновлене поле-лабораторію передового досвіду.

Ділянки запроектовані так, щоб їх можна було орати плугом. Були закуплені

засоби малої механізації для полегшення ручної праці. Посаджено молодий карликовий сад яблуні, вируче життя у теплицях, що розташовані поряд з ділянками і забезпечують їх розсадою овочевих і квіткових рослин. Радує око молода зелень ділянок з суницею та малиною.

Тепло і затишно у просторому двоповерховому будиночку – це

лабораторія колекційно-дослідного поля. Тут створюють гербарії, наочні посібники, готують смачний цілющий трав'яний чай.

Дослідне поле стало справжнім науковим полігоном. Тут закладають досліди такі наукові установи: Прилуцька науково-дослідна станція (Чернігівська обл.), Панфілівська дослідна станція Інституту землеробства НААН (Київська обл.), Березанський науково-дослідний центр «Сорт» (Київська обл.), Драбівське державне дослідне підприємство (Черкаська обл.), Устимівська дослідна станція (Полтавська обл.). Тут досліджується 48 сортів озимої пшениці, 13 сортів озимого жита, 9 сортів озимого ячменю, 7 сортів тритикале.

Василь Миколайович не стоїть осторонь наукового пошуку, він і тут як досвідчений спеціаліст і молодий науковець під керівництвом доктора сільськогосподарських наук, професора і свого колеги, директора Аграрно-економічного коледжу Полтавської державної аграрної академії Шевнікова Миколи Янаевича проводить дослід на тему: «Урожайність та якість насіння сої залежно від агроекологічних факторів Лівобережної частини Лісостепу». На фото бачимо сходи сої 2016 року.

Ще одна зворушлива деталь.... Як багато можуть сказати про людину деталі.... Прямо посеред дослідного поля, за задумом Василя

Миколайовича, з'явився гірський ручай. Ми були першими, хто побачив цей витвір фантазії директора, яку уміло втілили у життя колеги-однодумці разом з талановитими студентами. Гірка обладнана підземною водною артерією, з камінчиків прокладене русло і невеличке озерце... А поряд готується ділянка під розарій: 150 кущів елітних троянд подарували випускники технікуму.

Тут будуть юрбитися нинішні студенти, відпочивати після роботи, тут прийдуть до них нові вірші, нові почуття, бо це така вона Краса, що рятує Світ...

«Природа дає людині бажання жити на повні груди, відчуття польоту, а плоди важкої праці на землі – задоволення від зробленого».

Так говорить директор своїм студентам, так робить він сам...

Після довгого занепаду постав відремонтований власними силами колективу один з корпусів, де на другому поверсі Василь Миколайович обладнав кабінет плідівництва, і, як викладач, навчає студентів. Тепло, затишно, багато унаочнення, над дошкою - епіграф - слова А.П.Симиренка: «Хто дихає садом, той дихає здоров'ям, радістю життя, поезією, молодістю і довголіттям....»

Як колеги говоримо про проблеми садівництва... і раптом він підводить мене до вікна зі словами: «Це був гуртожиток. Тут стояло моє ліжко, коли я навчався у технікумі. ...»

Все повертається на круги своя... Ось вона - розгадка сили, мужності, віри, надії, життєдайної справжності цього чоловіка, вимогливого керівника, який так вірно обрав свій життєвий шлях.

Василь Миколайович з гордістю показує нам дослідну теплицю, в якій починають плодоносити огірки. Опікуються цією справою студенти II курсу Оточувальний Олег та

Норка Василь.

Оптимально, з огляду на енергозбереження, розташовані грядки. Для їх підготовки зроблені гноєві подушки товщиною 50 см, а поруч можна побачити огірки, що вирощенні за звичайною технологією. Різниця вражає. Дослідні зразки випереджають у рості і розвитку звичайні огірки в 2 рази. Адже свіжий гній виділяє вуглекислий газ, що

підсилює фотосинтез, дає поживні речовини кореневій системі і сприяє збільшенню жіночих квітів огірка. Вже через тиждень будуть зібрані перші плоди!

На даний час в нашій державі спостерігається занепад тваринництва, а Березоворудському технікумі навпаки – йде відродження цієї галузі.

Під професійним керівництвом завідувача відділення «Виробництво і переробка продукції тваринництва» Бабича Юрія Васильовича відремонтовано ферму для великої рогатої худоби, овець і красеня-коня. А частину приміщення переобладнано для утримання курей-бройлерів.

У найближчих планах – розведення кіз і нутрій.

Окремо потрібно сказати про гуртожиток технікуму, де комфортно себе почувають як

студенти, так і викладачі. Будівля не нова, але збережена і відремонтована із великим смаком і знанням будівельної справи.

Справжніми господинями і берегинями для студентів тут є завідувачка гуртожитку Мунтян Ірина та вихователь-психолог Русіна Марина.

При вході нас зустрічає територія для відпочинку, де розміщено багато живих квітів і є навіть співочі пташки. Функціонують кімнати для самопідготовки, гурткової роботи, засідань студентського самоврядування. Поруч - спортивна зала з тренажерами і душовими, де вправно керує викладач фізичного виховання Бичка Віталій Іванович.

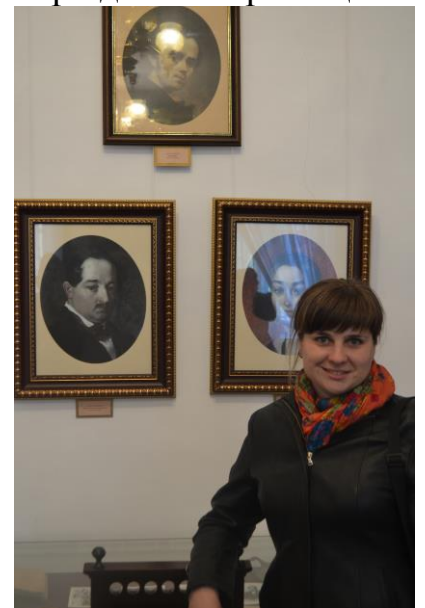
На другому поверсі розміщено кімнати для гостей, які тепер часто бувають у Березоворудському технікумі. Неозброєним оком видно – тут живуть єдиною родиною і зберігають українські традиції.

В програму обміну досвідом викладачів технікумів-побратимів входило відвідування Березоворудського народного історико-краєзнавчого музею, що знаходиться поруч з навчальними корпусами. Екскурсія перенесла нас у різні періоди історії цього

славного краю. Тут бував наш український світоч Тарас Шевченко, доба Закревських поставила Рудку в один ряд зі всесвітньо відомою Софіївкою і Тульчином часів Потоцьких.

Музей розчулив, обійняв такою тугою за сьогоднішня наша держава, нагадав нам, що ми діти України, сильної, вільної, гордої, працьовитої і дружньої до всіх народів нації.

Розставалися викладачі колеги-агрономи вже як справжні друзі. Полтавчани, зворушені теплим прийомом, незабутніми враженнями від побаченого, свіжої інформації, багажем нових ідей, від'їжджали задоволеними та окриленними думками про майбутні зустрічі вже у стінах Аграрно-економічного коледжу Полтавської державної аграрної академії, яка об'єднала наші навчальні заклади у сьогоднішні і майбутті. Адже згідно програми ступеневої підготовки випускники наших навчальних закладів мають змогу продовжувати

навчання на третьому курсі факультету агротехнологій та екології ПДАА і отримати дипломи бакалавра і магістра. А значить будуть нові зустрічі, ділові контакти, творчі конкурси, практичні семінари, конференції науковців факультету та викладачів Березоворудського технікуму і Аграрно-економічного коледжу, яких єднає Полтавська державна аграрна академія.

На зворотньому шляху нас чекала ще одна приємна цікавинка – Ландшафтний центр, розсадник «Осокор». Розташований він у 6 км. від траси Київ-Харків у селі Лазірки Оржицького району.

Це велике сучасне село зі славетною історією, яке дало Україні багато видатних земляків, і сучасний європейського типу

заклад, де розмножують, вирощують, формують декоративні рослини.

Директор центру - Бут Андрій Анатолійович – випускник Полтавської державної аграрної академії. Минулого року студенти Аграрно-економічного коледжу ПДАА зі спеціальності «Садово-паркове господарство» вже мали можливість ознайомитися на практиці з діяльністю розсадника «Осокор», вивчити ботанічний склад рослин,

технологію їх вирощування і умови реалізації.

Цього разу нас зустрів і провів змістовний огляд експозиції менеджер з продажу Кайда Олександр, який володіє неабиякими професійними знаннями про секрети вирощування, формування звичних для нас і екзотичних рослин. Приємно, що Полтавщина може

здивувати своїх гостей такими вишуканими зеленими об'єктами.

І знову дорога, гарні краєвиди, весна прикрасила кожен куточок, квітнуть вишні біля українських домівок, приємно вражають величні куполи свідка минулих століть - Мгарського монастиря. Ми повертаємося з гарним настроєм, чудовими враженнями, новим багажем знань, яким неодмінно поділимося зі своїми керівництву студентами.

Ще раз хочеться подякувати адміністрації Полтавської державної аграрної академії, керівництву Березоворудського технікуму та Хорольського агропромислового коледжу за надану можливість цієї зустрічі, теплий прийом, щирі українську гостинність колег.

***Завідувач технологічного відділення Аграрно-економічного коледжу ПДАА
Цебро А.В.***

Дякую колегам-викладачам Орихівській О.М. та Кононенко Н.О. за допомогу у створенні та візуальному оформленні нарисів.